

Planter

Bekæmpelse af bladlus og virus i hestebønner

Der optrådte i det tyske forsøg tidlige angreb af ærtebladlus og angreb af virussygdomme, og der blev opnået bruttomerudbytter op til 12,9 hkg/ha. To alternative midler resulterede ikke i sikre merudbytter.

Analyse | 31. januar 2024

I Slesvig Holsten er der i 2023 udført et forsøg med bekæmpelse af bladlus og bladlusoverførte virussygdomme i hestebønner. Se tabel 1.

I forsøgene optrådte meget tidlige angreb af ærtebladlus (fra primo maj) og fra primo juni også bedebbladlus. De tidlige angreb af ærtebladlus var årsagen til, at forsøget blev iværksat. Ærtebladlusene overfører flere virussygdomme. Behandling er derfor udført i vækststadiet 34 (4. internodie synligt) den 24. maj, ligesom der i forsøgsled 8 er behandlet igen i vækststadiet 51 (første knopper synlige) med Teppeki.

Tabel 1. Forsøg med bladlusbekæmpelse i hestebønner

1 forsøg, Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein 2023.

Behandling	Vækststadiet	Ærtebladlus, pct. angrebne planter				Bedebbladlus, pct. angrebne planter				Virus, pct. gullige planter, 10/7	Virus, pct. deformere eller nekrotiserede frø, 30/8	Pct. frø med gnav af bønnefrøbiller	TKV, g	Udbytte, hkg/ha
		St. 36	St. 51	St. 65	St. 65	St. 36	St. 51	St. 65	St. 65					
1) Ubehandlet		46	70	73	63	0	36	38	41	12,5	23	16	384	39,2 a
2) Karate Zeon 0,075 l	24. maj st. 34	28	64	74	47	0	23	40	35	3,8	20	18	449	43,1 ab
3) Teppeki 0,14 kg	24. maj st. 34	3	5	29	11	0	0	8	3	0,5	12	16	506	48,7 bc
4) Teppeki 0,1 kg	24. maj st. 34	3	3			1	1			1,3	14	17	481	50,1 bc
5) Mospilan SG 0,25 kg	24. maj st. 34	13	38			0	16			5,8	12	17	435	46,2 abc

Behandling	Vækststadiet	Ærtebladlus, pct. angrebne planter				Bedebbladlus, pct. angrebne planter				Virus, pct. gullige planter, 10/7	Virus, pct. deformere eller nekrotiserede frø, 30/8	Pct. frø med gnav af bønnefrøbiller	TKV, g	Udbytte, hkg/ha
		St. 36	St. 51	St. 65	St. 65	St. 36	St. 51	St. 65	St. 65					
6) Neudosan Neu 12,0 l	24. maj st. 34	33	65			0	31			5,8	17	15	468	43,6 abc
7) Eradicoat 15,0 l	24. maj st. 34	44	69			0	21			7,0	16	14	445	44,3 abc
8) Karate Zeon 0,075 l + 0,14 kg Teppeki	24. maj st. 34 og 7. juni st. 51			2	4			7	5	1,3	13	17	509	52,1 c

Karate Zeon (100 g/l lambda-cyhalothrin), Teppeki og Mospilan er afprøvet. I Danmark er Lamdex, Mavrik og Pirimor 500 WG godkendt til bladlusbekæmpelse i hestebønner. Lamdex indeholder til sammenligning 25 g/kg lambda-cyhalothrin, så 0,075 l Karate Zeon svarer til 0,3 kg Lamdex.

Nordisk Alkali oplyser, at de arbejder på at få Teppeki godkendt i hestebønner og ærter til modenhed, men om og hvornår midlet i givet fald bliver godkendt, vides ikke.

I Tyskland afprøver de også alternative midler til skadedyrsbekæmpelse. Hvis midlerne har en bekæmpende effekt, skal midlerne godkendes som et skadedyrsmiddel. I forsøgsled 6 og 7 er der afprøvet to alternative skadedyrsmidler, nemlig 12 l/ha Neudosan Neu og 15 l/ha Eradicoat. Begge midler er kontaktmidler og er udsprøjtet i høje doser og med 600 l vand pr. ha. Neudosan Neu indeholder kaliumsalte fra naturlige fedtsyrer og Eradicoat indeholder maltodextrin. Stofferne er også på markedet i DK til brug i andre afgrøder.

Se [Neudosan Agro](#) og [Eradicoat Max](#) i middeldatabasen. Afgiften på de to midler er 37 kr/l hhv. 74 kr/l, altså høje afgifter i betragtning af de høje doser.

Det fremgår, at Teppeki har haft bedst effekt på bladlus og virus. Det højeste merudbytte ved en enkelt behandling er også opnået med Teppeki, og der har ikke været forskel på 0,1 og 0,14 kg Teppeki. Det højeste merudbytte på 12,9 hkg/ha er opnået ved to behandlinger i forsøgsled 8.

Ingen af behandlingerne havde effekt på gnav af bønnefrøbiller i frøene. Den voksne bille optrådte i forsøget fra omkring medio maj. De angrebne frø havde i gennemsnit en vægt, der var 15 procent lavere end de uangrebne frø. I ubehandlet var 16 procent af frøene angrebet, hvilket kan beregnes til et udbyttetab på kun 2,4 procent.

De to alternative midler havde svag effekt på bladlus, og der blev ikke opnået sikre merudbytter for bekæmpelse med disse midler.

I tabel 2 ses, hvilke virussygdomme der er påvist i tre prøver fra forsøget samt i tre prøver fra andre hestebønmarker. Det fremgår, at flere af behandlingerne havde effekt på virusangreb både procent angrebne planter og høstede frø med virussygdomme. I Danmark er virussygdommene PEMV og PNYDV også påvist. Nogle af de andre angivne virussygdomme kan sikkert også forekomme.

Tabel 2. Oversigt over påviste virussygdomme.

Tre prøver fra forsøget med bladlusbekæmpelse og tre prøver fra andre marker.

Lokalitet	BLRV, Bean leaf roll virus	BYMV, Bean yellow mosaic virus	BBWV-1+2, Broad bean wilt virus	PEMV, Pea enation mosaic virus	PNYDV, Pea necrotic yellow dwarf virus
Forsøg prøve 1	x	x	-	-	x
Forsøg prøve 2	-	x	-	x	x

Lokalitet	BLRV, Bean leaf roll virus	BYMV, Bean yellow mosaic virus	BBWV-1+2, Broad bean wilt virus	PEMV, Pea enation mosaic virus	PNYDV, Pea necrotic yellow dwarf virus
Forsøg prøve 3	-	x	-	x	-
Kronprinzenkoog	-	-	-	x	x
Trennewurth	-	-	-	-	x
Neuenbrook	-	x	-	x	x

Symptomer:

Forsøg prøve 1: klorose

Forsøg prøve 2: deforme planter, dværgvækst, krusede blade

Forsøg prøve 3: gule bladårer

Kilde: Versuchsbericht 2023. Pflanzenschutz im Ackerbau. Landwirtschaftskammer Schleswig-Holstein 2023.

Emneord

Bekæmpelsesmidler

Hestebønner

Skadedyr

+1

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES Innovation P/S

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Publiceret: 31. januar 2024

Opdateret: 31. januar 2024

Støttet af

Planteafgiftsfonden

SEGES Innovation P/S

Tlf. 8740 5000

Agro Food Park 15

Fax. 8740 5010

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk